

İNSANİ BAKIŞ

İnsan | Sağlık | Çevre | Silahsızlanma | Gıda

Öz Bilgi

İş sağlığı ve güvenliği, işçilerin iş kazalarına uğramalarını önlemeye yönelik güvenli çalışma ortamını oluşturmak için çok yönlü olarak alınması gereken tedbirler bütünüdür. Bu konuda işverenin olduğu kadar, işçinin ve devletin bir takım yükümlülükleri vardır ki, bunlar kanun ve tüzükler ile belirlenmiştir.

İşçileri iş kazaları ve meslek hastalıklarından korumaya yönelik önlemleri almak ve onları bu konuda bilgilendirmek, kavramın temelini oluşturmaktadır. 4857 Sayılı İş Kanunu'nun Beşinci Bölüm'ü (m.77-89) İş Sağlığı ve Güvenliği'ne ayrılmıştır. Bu bölümde; iş sağlığı ve güvenliği konusunda işçilerin ve işverenlerin yükümlülükleri, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğine aykırı bir durumun tespiti halinde işyerinin kapatılması veya işin durdurulması, iş sağlığı ve güvenliğinin işyeri seviyesinde örgütlenmesi, çalışma hayatında kadın ve çocuk işçilerin korunmasına yönelik hükümler düzenlenmektedir.

İş Kazaları ve Ölümleri Hakkında

Günümüzde taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma ve esnek çalışma biçimleri Türkiye'de sağlıksız ve güvenli olmayan bir çalışma hayatını işçilerimize dayatmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı ekonominin var olduğu bir yapıda, sosyal güvenlik haklarına uyulmamakta, var olan haklar geriletmeye çalışılmakta, sigortasız, kaçak işçi çalıştırma her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Ülkemizdeki taşeronlaşma, kayıt dışılık ve örgütsüzlük iş kazalarını ürkütücü boyutlara taşımaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından tutulan istatistiklere göre, 2005'te iş kazası sayısı 73.923 iken bu sayı 2006'da 79.027'ye, 2007'de 80.602'ye yükselmiş, 2009'da 64.316'ya gerilemiş, 2011'de 69.227, 2012'de ise 74.871 olarak gerçekleşmiştir. Aynı yıllarda iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu ölümler ise sırasıyla 1.096, 1.601, 1.044, 866, 1.117, 1.454, 1.710 ve 744 olarak gerçekleşmiştir. SGK'nın 2013 verileri henüz açıklanmamıştır. İstanbul İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin tespitlerine göre, 2014 yılının ilk sekiz ayında en az 1.259 işçi hayatını kaybetmiştir. Bu yıl gerçekleşen 1.259 ölümün 335'i maden, 251'i inşaat ve 204'ü tarım sektöründe yaşanmıştır. İş kazalarının işletme büyüklüğüne göre dağılımı incelendiğinde; 2012 yılında meydana gelen 74.871 iş kazasının yüzde 49,5'i işyeri büyüklüğü 50'nin altında işçi çalıştıran işyerlerinde gerçekleşmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Tarihçesi

"İş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimini incelediğimizde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk yazılı kaynaklar Yunanlı düşünür Heredot'a kadar dayandırılmaktadır.

Çalışanların sağlığı ile yapılan arasındaki ilişkilerin araştırılmasına ilk onun tarafından başlandığı ileri sürülmektedir. Ünlü tarihçi ve düşünür Heredot, ilk kez çalışanların verimli olması için yüksek enerjili besinlerle beslenmesi gerektiği üzerinde durmuştur. Çalışanların yaptıkları işten zarar görebilecekleri Hipokrat tarafından ileri sürülmüştür. Hipokrat, ilk kez kurşunun zehirli etkilerinden söz etmiştir." (Yiğit, 2011, s.5; Gerek, 2008, s.3; Yılmaz)

İş sağlığı ve güvenliği alanında bilimsel anlamdaki ilk gelişmeler İtalya'da ortaya çıkmakla birlikte konunun gelişimi, İngiltere'de olmuştur. 18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de yaşanan Sanayi Devrimi ile üretimin niteliği değişmiştir. Küçük zanaat mahiyetinde, atölyelerde, elle yapılan üretimin yerini yeni teknik buluşlara bağlı olarak makinelerle yapılan kitle üretim, seri üretim almıştır. Üretim tekniklerinde meydana gelen gelişmeler sonucunda işverene bağımlı ve ücret karşılığında çalışan işçi sınıfı fabrikalarda yeni risklerle karşılaşmışlardır. Dolayısıyla, Sanayi Devrimi beraberinde yeni sağlık ve güvenlik sorunlarını da getirmiştir.

devamı için : unitedcivilians.org

Çocuk İşçiler

Ülkemizde bilhassa özelleştirmenin artması, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın belirlediği çocuk işçilerin yasal olarak günlük 2, haftalık 10 saat çalışma süresini işverenler 12 saat gibi sürelerle çıkarmıştır. Aynı zamanda devletin de denetimlerini sıklaştırması ve daha teknik hale getirmesi iyi bir çözüm olabilir.

Gelişmekte olan her ülke gibi Türkiye'de de sürmekte olan denetim eksikliği ve bilinçsiz işverenler yüzünden çocuk işçi hastalıkları, ölümleri sıkça duyacağımız olaylardan biri olacaktır.

Medyanın bu konudaki eğilimi toplum algısını bu konuda daha vurdumduymaz bir tavra sürüklemiştir. Son dönemde gazetelerde 100 TL için 13 yaşındaki çocuğun başının pres makinasında sıkışması, 80 TL için inşaatta düşerek ölen çocukların müdahil olduğu haberler de çoğaldıkça çocuk işçi ölümleri toplum tarafından alışıldık bir durum olmaya başlamıştır. Bu yüzdendir ki "uygulama" da ivedilikle önlemler alınıp bu ölümlerin önüne geçilmelidir. **devamı için : unitedcivilians.org**

Germinal

Yönetmen: Claude Berri (1993)

Emile Zola'nın aynı isimli romanından uyarlanan film, kitapta olduğu gibi 1860'larda Kuzey Fransa'da, uzlaşmaya yanaşmayan maden işçilerinin şiddetli ve gerçek grev öyküsünü konu alır. Elele verip bir araya gelen işçiler devasa bir isyan başlatır, fakat maden sahiplerinin gazaplarından kurtulmaları kolay olmayacaktır.